

§292 LAUSUNTO SOTE- JA MAAKUNTAUUDISTUKSESTA

(Valmistelija kunnanjohtaja Antti Määttä puh. 040-4895320)

Sosiaali- ja terveysministeriö sekä valtiovarainministeriö pyytävät lausunnot luonnoksesta hallituksen esitykseksi maakuntauudistukseksi sekä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisuudistukseksi sekä niihin liittyviksi laeiksi.

Lausuntopyynnön kohteena olevalla hallituksen esityksellä on tarkoitus muun muassa perustaa uudet maakunnat sekä säätää maakuntien hallinnosta ja taloudesta, siirtää järjestämisvastuu sosiaali- ja terveyspalveluista kunnilta maakunnille, säätää maakuntien saamasta rahoituksesta, rahoituksen keräämisen veroperusteista, uudistuksen voimaannpanosta, henkilöstön asemasta sekä omaisuusjärjestelyistä. Lisäksi tarkoitus on kuntiin jäljelle jäävien peruspalvelujen osalta säätää uusi kuntien peruspalvelujen valtiosuusjärjestelmä.

Lausuntoja pyydetään toimittamaan 9.11.2016 klo 16.15 mennessä vastaamalla sähköiseen kyselyyn.

Kunnan lausunto pohjautuu Kuntaliiton ja Lapin liiton lausuntoluonnoksiin sekä viranhaltijavalmisteluun. Lausunnossa painopisteenä ovat seuraavat asiat:

- Valinnanvapausmallia ei tulisi ottaa tässä vaiheessa käyttöön, vaan sopivaa mallia valinnanvapauden toteuttamiseen tulisi ensin kokeilla.
- Palveluiden saavutettavuus on Lapin pitkien välimatkojen vuoksi suuri haaste ja se tulee huomioida harvaanasutuksen (asukastiheys) kompensaatiossa riittävästi.
- Valtakunnallisella tukipalvelujen keskittämisellä ja erittäin tiukalla lainsäädännöllisellä ohjauksella voidaan pahimmassa tapauksessa estää kustannustehokkaiden ja Lapin maakuntaan soveltuvien ratkaisujen luominen.
- Valtionohjauksen tulisi keskittyä poliittisesti strategisiin kysymyksiin. Sen sijaan palveluita koskevat operatiiviset ammatillista ja alueellista asiantuntemusta edellyttävät asiat tulisi jättää maakuntien päätösvaltaan.
- Maakuntalakiluonnos ei mahdollista palveluiden organisointia olosuhteet huomioon ottaen tarkoituksenmukaisimmalla tavalla. Tämä voi johtaa siihen, että palveluiden tuottaminen tulee tehottomaksi ja kalliiksi.

- Tosiasiallisesti uudistus tulee heikentämään asukkaiden osallistumismahdollisuuksia, koska maakunnan toimielinten tehtävät ja rooli sekä valtion tiukka säädös- ja rahoitusohjaus käytännössä rajoittavat voimakkaasti maakuntien itsenäisyyttä.
- Tilaajan ja tuottajan erottaminen on omiaan kasvattamaan kustannuksia ja aiheuttamaan epäselvyyttä johtamis- ja vastuusuhteissa.
- Lakiluonnoksen tarkoituksena on turvata lähipalvelut, mutta harvemmin tarvittavia palveluita keskitetään, mikä Lapin harvaanasutuilla alueilla eriarvoistaa asukkaita.
- Valtioneuvoston ja ministeriön laajat, avoimet ja tulkinnanvaraiset toimivaltuudet ohjata maakuntien operatiivista toiminta ja päätöksentekoa eivät ole hyväksyttäviä maakunnan itsehallinnon toteutumisen kannalta.
- Uudistukseen liittyvillä omaisuusjärjestelyillä ei saa vaarantaa kuntien mahdollisuuksia vastata niille jäävien palvelujen järjestämisestä ja rahoittamisesta rahoitusperiaatteen mukaisesti.
- Kolarin kunta vastustaa sitä, että maakuntauudistuksessa puututtaisiin kunnan oikeuteen päättää tuloveroprosentistaan.
- Uudistuksen johdosta Kolarin kunnan rahoitusasema heikkenee ja suhteellinen velkaantuneisuus kasvaa, ja myös alueen elinvoima voi heikentyä, koska kunta ja kuntalaiset eivät pysty juurikaan vaikuttamaan sote-palveluiden järjestämiseen ja tuottamiseen. Alueelta voi myös poistua elinvoimaa luovia sote-työpaikkoja. Yhtäältä kunnan rooli korostuu kuntalaisten näkökulmasta, koska valtionhallinto ja maakuntahallinto jäänevät erityisesti päätöksenteon osalta suhteellisen etäälle kuntalaisen arjesta.

Ehdotus Kunnanjohtaja:

Kunnanhallitus päättää hyväksyä liitteenä olevan lausuntoluonnoksen ja esittää sen kunnanvaltuustolle tiedoksi.

**Päätös Reijo Puranen esitti lausuntoon seuraavia muutoksia:
Kohta 1. Valinnanvapausmalli voitaisiin ottaa käyttöön. Valinnanvapaus on ollut Englannissa käytössä vuodesta 2006 lähtien. Ennako-odotusten vastaisesti siitä on tutkimuksen mukaan hyötynyt eniten pienituloisen väestö.**

Kohdat 2, 3: Isojen kustannuserojen supistuminen ja toimintatapojen muuttaminen onnistuu parhaiten rahoittajan eli valtion ohjauksella.

Sakari Lipponen, Eija Koivumaa ja Antero Pantsar kannattivat Reijo Purasen esitystä.

Koska oli tehty kunnanjohtajan ehdotuksesta poikkeava vastaesitys, puheenjohtaja esitti suoritettavaksi kädennostoäänestyksen. ne, jotka ovat kunnanjohtajan ehdotuksen kannalla äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Reijo Purasen esitystä äänestävät EI.

JAA ääniä annettiin 3 (Martti Vaattovaara, Orvo Vaattovaara, Jarmo Kylmämaa), EI ääniä 4 (Reijo Puranen, Sakari Lipponen, Eija Koivumaa, Antero Pantsar, TYHJIÄ 0.

Puheenjohtaja totesi, että kunnanhallituksen päätökseksi oli tullut Reijo Purasen vastaesitys.

Eija Koivumaa, Esa Nordberg ja Raimo Kumpurinne poistuivat kokouksesta tämän asian käsittelyn jälkeen klo 19.03.

Liitteet

Lausuntoluonnos
Taustamateriaali

Tiedoksi

Vastaukset kyselyyn
Siirto kunnanvaltuustolle

Muutoksenhakuohje

Ei muutoksenhakua (Valmistelu, KuntaL 91 §)

Otteen oikeaksi todistaa
Kolarissa 8.11.2016

Tiina Piirilä-Laiho
pöytäkirjanpitäjä

Lausuntopyyntökysely

Vastausaika 11.11.2016 13:13:14

FIN Lausuntopyyntökysely sote syksy 2016

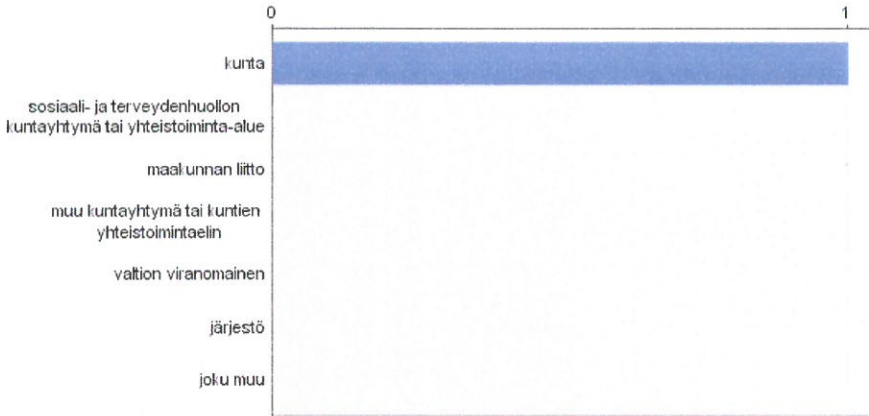
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyyntöä käsittelevä päivämäärä toimitilimessä	Toimielimen nimi
Kolarin kunta	Tiina Piirilä-Laiho	tiina.piirila-laiho@kolari.fi	7.11.2016	Kunnanhallitus

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaistasaatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapausmalli voitaisiin ottaa käyttöön. Valinnanvapaus on ollut Englannissa käytössä vuodesta 2006 lähtien. Ennako-odotusten vastaisesti siitä on tutkimuksen mukaan hyötynyt eniten pienituloisen väestö.

Harva-alueiden palvelut tulevat esitetystä mallista huomattavasti laajemmille harteille ja siten palvelut paranevat. Sen sijaan palveluiden saatavuus voi merkittävästi heiketä, jos harva-alueiden nykyisiä lähipalveluja karsitaan. Ja toisaalta optimistisesti uudet palvelumuodot tuovat huomattavasti lisää lähipalvelutarjontaa harva-alueille. Syrjäisempien seutujen osaajat (esim. sosiaalityöntekijät) pääsevät kiinni isompaan työyhteisöön, mikä mahdollistaa kansalaisten yhdenvertaista kohtelua ja tasaa palvelujen saatavuutta/aikavastetta kaupunki- ja maaseuduilla. Palveluiden saatavuus ja saavutettavuus voidaan turvata sähköisin palveluin, mutta ne eivät tavoita koko väestöryhmää. Väistämättä joudutaan järjestämään rinnakkaisia palveluita niille, jotka eivät käytä tai joilla ei ole mahdollisuutta käyttää sähköisiä asiointin muotoja. Palveluiden saavutettavuus on Lapin pitkien välimatkojen vuoksi suuri haaste ja se tulee huomioida harvaanasutuksen (asukastiheys) kompensaatiossa riittävästi. Sen sijaan eroja ei kavenna se, että työterveyshuolto on jätetty uudistuksen ulkopuolelle. Työterveyshuollon integraatio muihin palveluihin jää siis vajaaksi.

Saamenkielisten sosiaali- ja terveyspalvelujen turvaamiseksi osoitettu erillismääräraha tulee turvata lailla saamelaisten kulttuuri-itsehallinnon perustalta. Vieraskielisyyskierroin ei turvaa saamenkielisten sosiaali- ja terveyspalvelujen saatavuutta.

4. 2. Antaako esitys riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite? Jos ei, miten tavoitteen saavuttamisen edellytyksiä voitaisiin parantaa?

Vastaajien määrä: 1

- Isojen kustannuserojen supistuminen ja toimintatapojen muuttaminen onnistuu parhaiten rahoittajan eli valtion ohjauksella.

Suunnitelmallinen hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ja ennaltaehkäisy sekä palvelutarpeen arviointi kunnissa ja maakunnassa jo hyvissä ajoin hillitsee omalta osaltaan kustannuksia. Oikea-aikainen palveluun ohjaus korostuu, kun halutaan välttää turhia käyntejä ja siten hillitää kustannuksia. Jos haluttu integraatiotavoite ei toteudu (palveluiden pirstaloitumisen johdosta), se ei hillitse kustannustavoitetta. Kun erityisen vaativia sairaanhoidollisia toimintoja keskitetään, tällä edistetään selkeää työnjakoa palveluntuottajien välillä. Selkeällä työnjaolla voidaan parantaa kustannusten hillintää ja palveluiden saatavuutta, mutta harvaanasutuilla alueilla palveluiden keskittäminen tuottaa saavutettavuusongelmia, mikä ei ole toivottavaa. Lapissa yksi keskeinen kysymys kustannusten hillinnässä on se, kuka vastaa kuljetuskustannuksista (asiakas, järjestäjä, tuottaja), ja tämä tulee huomioida riittävästi rahoituksessa, esim. asukastiheyskertoimessa.

5. 3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1

- Isojen kustannuserojen supistuminen ja toimintatapojen muuttaminen onnistuu parhaiten rahoittajan eli valtion ohjauksella. Toiminnanohjauksetju, maakuntavaltuusto/hallitus - palvelulaitos/hallitus - tuotantoyhtiö oy/hallitus, on esitettyssä mallissa liian pitkä, eikä demokratian toteutumista voida siten taata. Kunnissa on paljon kokemuksia tytäryhteisöjen toiminnasta, ja näistä voisi ottaa hyviä käytäntöjä maakunnan malliin. Tavoitteena tulee olla tosiasiallinen vaikutusmahdollisuus myös palveluiden tuottamiseen. Palvelujen kannalta todellinen valta on tässä mallissa yhtiöissä, ja se on todellinen demokratiavaje.

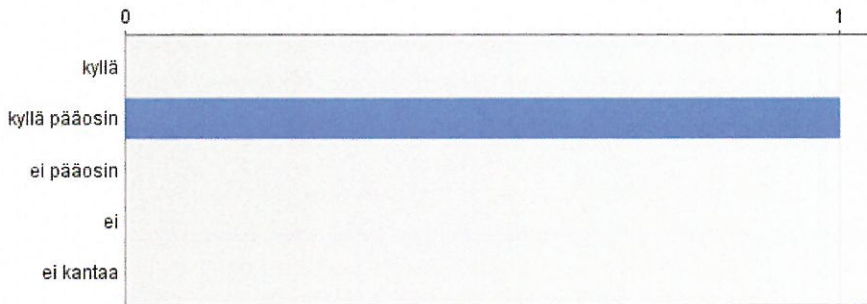
Maakunnan palvelut ovat laajan valinnanvapauden piirissä, mutta maakunnan tukipalvelut on turhan säädeltyjä (neljään valtakunnalliseen palvelukeskukseen). Vähintäänkin on syytä kirjata, että palvelukeskukset toimivat hajautetulla toimintamallilla, jotta turvataan ko. työpaikat ja tehokkaat toimintamallit maakunnissa. Tämä lisää kansanvaltaisuutta ja vahvistaisi maakuntien itsehallinnollista asemaa. Pitää siis uudelleen arvioida valtakunnallisten palvelukeskusten tarve. Esim. sote-ICT on perusteltua keskittää, mutta muiden tukipalvelujen osalta tulisi hyödyntää jo olemassa olevia, toimivia tukipalvelurakenteita.

Palveluiden yhtiöittämisveloitteet vähentävät itsehallinnollista asemaa. Siellä, missä yhtiöittäminen on taloudellista, on se järkevää, mutta siellä, missä julkinen toimija on tälläkin hetkellä käytännössä ainoa järkevä tapa taata yhdenvertaiset palvelut, tulisi yhtiöittämisveloitetta väljentää. Esimerkiksi Lapissa kysytään, onko järjestöjen kaikissa tapauksissa noudatettava yhtiöittämisveloitetta (harvaan asutulla seudulla).

Maakunnalle tulee siis taata itsehallinnollinen asema palvelustrategiasta ja -rakenteesta päätettäessä, vaikka rahoitus tuleeikin valtiolta. Valtionohjauksen tulisi keskittyä poliittisesti strategisiin kysymyksiin. Sen sijaan palveluita koskevat operatiiviset ammatilliset ja alueelliset asiantuntemusta edellyttävät asiat tulisi jättää maakuntien päätösvaltaan.

6. 4. Muodostaako maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

Vastaajien määrä: 1

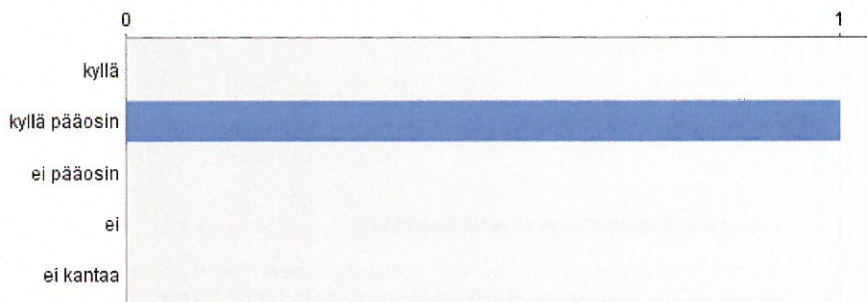
Avoimet vastaukset

kyllä pääosin

- Maakuntalain tulee olla mahdollistava yleislaki, kuten kuntalaki, ei liian hierarkkiseen päätöksentekorakenteeseen nojaava. Tulevat 18 maakuntaa ovat toimintaympäristöltään, julkiselta ja yksityiseltä palvelurakenteeltaan sekä muilta olosuhteiltaan erilaisia. Digitalisaatio, ikääntyminen, muuttoliike ja maakuntauudistus vaikuttavat eri puolilla Suomea olevien kuntien ja maakuntien toimintaympäristöön hyvin eri tavalla. Muutos korostuu seuraavien vuosien kuluessa. Maakuntalakiluonnos ei mahdollista palveluiden organisointia olosuhteet huomioon ottaen tarkoituksenmukaisimmalla tavalla. Tämä voi johtaa siihen, että palveluiden tuottaminen tulee tehottomaksi ja kalliiksi. Luonnoksesta puuttuvat kokonaan arviot uusien palvelukeskusten perustamiseen, investointeihin, järjestelmiin sekä henkilöstö- ja muihin menoihin liittyvistä kustannuksista. Luonnoksesta puuttuvat myös yhtiöiden liiketoimintasuunnitelmat ja ennakoitujen kassavirrat sekä selvitykset niiden markkinavaikutuksista. Palvelukeskuksia ollaan perustamassa ilman minkäänlaisia selvityksiä niiden kustannuksista.

7. 5. Maakuntalain 2 luvussa määritellään maakunnan tehtävät. Onko maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

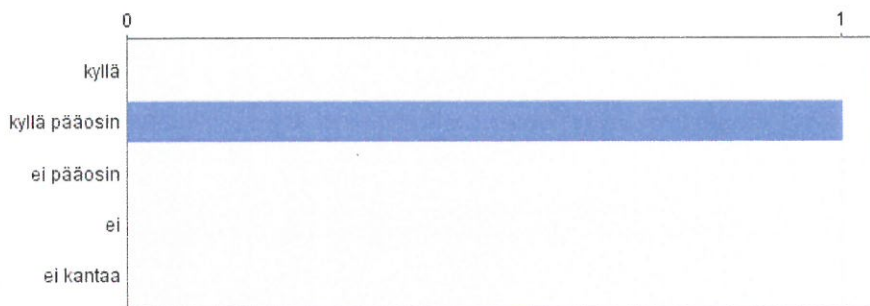
Avoimet vastaukset

kyllä pääosin

- Ympäristötehtävät Nykyisen ELY-keskuksen Y-alue tulee sisällyttää maakuntaudistukseen ja maakunnan tehtäviin. On ensiarvoisen tärkeää, että kaikki (E+L+Y) ovat samassa pöydässä, kun päätöksiä tehdään alueella ja alueen kehittämistä koskien. Pelastustoimi ja varautuminen Pelastustoimi ja varautuminen on kuuluttava maakunnan tehtäviin. Pelastustoimen ja ensihoidon järjestämistä vastuu tulee olla 18 maakunnalla tasavertaisesti. Uudesta maakuntahallinnosta tulee hyvä kotipesä varautumiselle erilaisiin häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin. Kasvupalvelut (työ- ja elinkeinopalvelut), työllisyyden hoito Lapin maaseudun arjen palveluverkosto (Arjen turvaa) –toimintamalli tukee kasvupalveluajattelua, jossa työllisyyttä tuetaan sekä kuntien ja maakuntien toimintoja tuetaan verkostomaisesti, järjestöt mukaan ottaen. TY-palveluiden alueellista kokeiluista saadut kokemukset tulee hyödyntää jatkovalmistelussa. Kumppanuudessa kuntien kanssa voidaan sopia, miten kullakin alueella työllisyyden hoito hoidetaan. Maakuntakaavoitus Maakuntakaavoituksessa tulisi keskittyä jatkossa maakunnan kilpailukykyyn kannalta keskeisten alueidenkäyttöisten mahdollisuuksien edistämiseen sekä valtakunnallisten ja maakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden yhteensovittamiseen aluerakenteessa, liikennejärjestelmässä ja alueidenkäyttöön liittyvissä reunaehdoissa. Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden ei tule enää jatkossa koskea kuntakaavoitusta, vaan maakuntakaavassa tehdyn yhteensovituksen kautta edistäminen tapahtuu maakunnan kautta. Liikenne Liikennejärjestelmän suunnittelun ja toimivuuden vastuualueen organisointi on tehtävä selkeäksi maakunnan ja Liikenneviraston välillä. Maakunnille on tärkeää vastata ja hallinnoida selkeää kokonaisuutta, jolla vaikutetaan ja edistetään alueen liikennejärjestelmän palvelutasoa, elinvoimaisuutta ja saavutettavuuteen liittyviä tekijöitä yhtenä kokonaisuutena, joka on tiiviissä vuorovaikutuksessa maankäytön suunnittelun tehtävien kanssa. Ennakointi Laaja-alainen tulevaisuustyön tulee näkyä maakuntalakiin kirjatuissa maakunnan tehtävissä: Maakuntalakiuonnoksessa puhutaan ennakoinnista ainoastaan koulutustarpeiden ennakointina. Uusien maakuntien monialaisen vastuukentän hoitamisessa laaja-alainen tulevaisuustyö on kuitenkin keskeisen tärkeää. Vankkaa ennakointitietoa tarvitaan maakuntastrategioiden ja –ohjelmien sekä teema- ja toimialasuunnitelmien perustaksi. Tulevaisuutta ei voi suunnitella pelkästään historiatiedon pohjalta. Tämän vuoksi maakuntien tehtäväksi tulee lakiin kirjata sekä laaja-alainen tulevaisuustyö että koulutustarpeiden ennakointi. Terveiden ja hyvinvoinnin edistäminen Vastuut ja työnjako maakunnan ja kunnan välillä on selkiytettävä ja täsmennettävä lakiin. Muuta Kunnat ovat huolissaan siirtyvän henkilöstön irtisanomissuojasta ja työn jatkuvuudesta. Näin massiivisen henkilöstön siirtymän yhteydessä tulisi arvioida kasvupalvelulakia ja työmarkkinatuen kuntaosuutta, eli nk. sakkomaksuista luopumista. Alueella tulee olla määräysvalta sopia tehtävistä, joita maakunta delegoi keskenään tai kunnille tai kunnat maakunnalle. Valtiolta maakunnalle siirtyvät tehtävät tulee rahoittaa rahoitusperiaatteen mukaisesti kokonaan valtion varoista.

8. 6. Maakuntalain 5 luvussa säädetään maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

Vastaajien määrä: 1

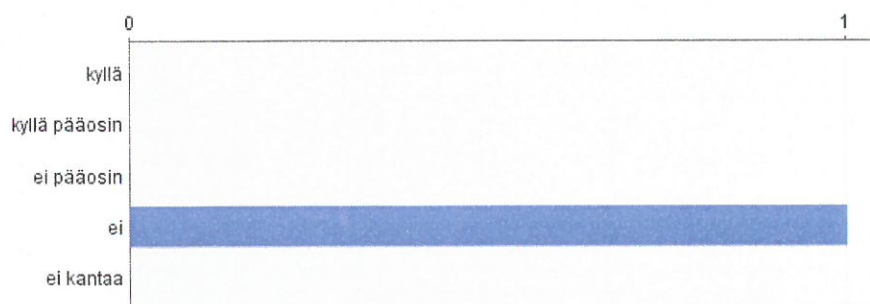
Avoimet vastaukset

kyllä pääosin

- Maakuntien tulee toteuttaa hajautettua toimintamallia, jolloin maakunta ei etäänny liian kauas kuntalaisista/kansalaisista. Kolmannen sektorin ja järjestöjen vaikuttamismahdollisuudet on kirjattava kuten kunnissa/uudessa kuntalaisissa. Suora vaikuttaminen on nousemassa perinteisen edustuksellisen demokratian rinnalle, ellei jopa ohi, ja laki huomioi ilmiön mm. aloiteoikeuden muodossa. Lapissa toteutettava järjestöneuvottelukuntamalli tulee levittää valtakunnalliseksi toimintamalliksi. Tosiasiallisesti uudistus tulee heikentämään asukkaiden osallistumismahdollisuuksia, koska maakunnan toimielinten tehtävät ja rooli sekä valtion tiukka säädös- ja rahoitusohjaus käytännössä rajoittavat voimakkaasti maakuntien itsenäisyyttä.

9. 7. Maakuntalain 9 luvussa säädetään maakunnan palvelulaitoksesta. Onko siitä esitetty säädettäväksi tuottamisen organisoimista näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

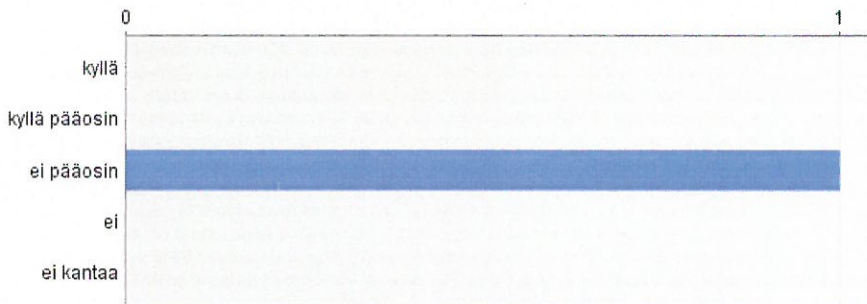
Avoimet vastaukset

ei

- Tilajan ja tuottajan erottaminen on omiaan kasvattamaan kustannuksia ja aiheuttamaan epäselvyyttä johtamis- ja vastuusuhteissa.

10. 8. Maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti maakuntalakiin ja maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko maakuntien rahoitusmalli ja maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset

ei pääosin

- Yleiskatteellisuudesta johtuen maakunnilla on mahdollisuus päättää saamansa rahoituksen käytöstä. Tämä on välttämätöntä maakuntien itsehallinnon toteutumisen kannalta. Yleiskatteellisuudesta tulee pitää kiinni, eikä mitään osaa maakuntien saamasta rahoituksesta saa korvamerkitä tiettyihin menoihin. Tämä koskee myös sekä uudistuksen seuraavassa vaiheessa maakunnille siirrettäviä valtion tehtäviä että monikanavarahoituksen purkamisen myötä maakunnille siirrettäviä tuloja. Maakuntalakiin ehdotetut säännökset alijäämän kattamisvelvollisuudesta ja siihen liittyvät kriisimaakuntakriteerit sekä lainanaotto-oikeuden rajoittamisesta ovat aivan liian tiukat ja ne ovat ongelmalliset maakuntien itsehallinnon näkökulmasta. Vaarana on, että monet maakunnat joutuvat hyvin nopeasti arviointimenettelyyn. Kaksi vuotta on liian lyhyt aika aidosti muuttaa pysyvästi toiminnan rakenteita.

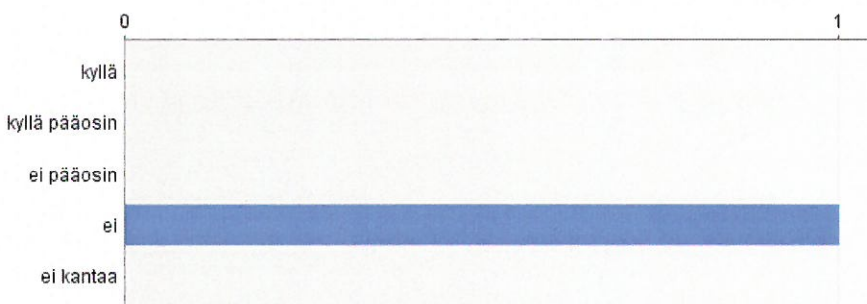
11. 9. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.

Vastaajien määrä: 1

- Palveluiden yhdenvertaisuus ei esitetyllä lailla tule taatuksi Lapissa, jossa eri alueet, seutukunnat ja kunnat poikkeavat toisistaan huomattavasti. Saamenkielisten sosiaali- ja terveyspalvelujen turvaamiseksi osoitettu erillismääräraha tulee turvata lailla saamelaisten kulttuuri-itsehallinnon perustalta. Vieraskielisyysero ei turvaa saamenkielisten sosiaali- ja terveyspalvelujen saatavuutta.

12. 10. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 4 §:ssä säädetäisiin palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Säännöksen mukaan palvelut on toteutettava väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita, mutta säännöksen mukaisten edellytysten täytyessä palveluja voidaan koota suurempiin kokonaisuuksiin. Onko säännös palvelujen saatavuuden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset

ei

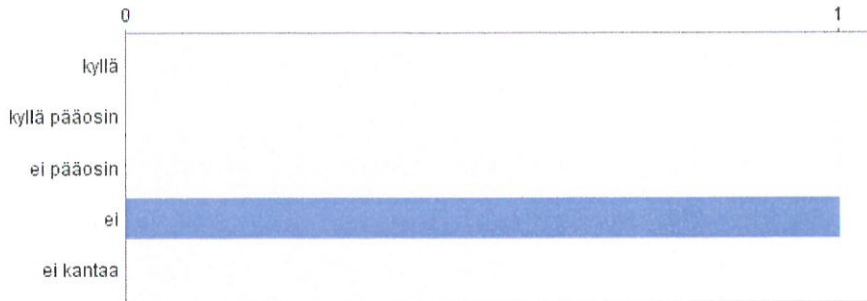
- Säännöksen tarkoitus on turvata lähipalvelut, mutta harvemmin tarvittavia palveluita keskitetään, mikä Lapin harvaanasuilla alueilla eriarvoistaa asukkaita, mikäli välimatkoihin liittyviä kuluja ei korvata. Omatyöntekijävaade ja digitalisaation toteutuminen turvaavat palveluiden saavutettavuuden, mikäli digitalisaatio etenee uudistuksen kanssa samanaikaisesti. Tulee myös huomioida, että digitalisaation tuomat uudet palvelumuodot saavuttavat kaikki väestöryhmät. Ennen kuin palvelut siirretään verkkoon, pitää huomioida, että Laajakaista kaikille –lupaus on toteutettu. Lapissa ollaan pääosin etäällä laajasta päivystyksestä. Uudet teknologiat ja digitalisaatio tulee hyödyntää, jotta saavutettavuus voidaan taata joka puolella Suomea. Sosiaalipalveluissa iso osa toiminnasta on yhä lähipalvelua, jota ei voi tarjota digitaalisin ratkaisuin. Sosiaalityössä toimintaympäristö tulee huomioida eikä keskittäminen tue tätä. Valinnanvapausmallin toteutuminen vaikuttaa palveluiden saavutettavuuteen ja saatavuuteen. Arviointia vaikeuttaa se, ettei valinnanvapausmallin yksityiskohdista ole vielä tietoa. Turvallisuus ja yhdenvertaisuus koskee kaikkia, niin maakuntalaisia kuin matkailijoita. Lapissa on kolmen valtakunnan rajat vastassa, mikä tulee myös huomioida maakunnan palvelujen järjestämisessä. Saamelaisten palveluita voidaan käyttää rajan yli. Lappi matkailumaakuntana vastaa useina vuodenaikoina asukasmääränsä huomattavasti suuremman väestömäärän, jopa tuplaten, sosiaali- ja terveyspalveluista sekä muista palveluista. Vaikka palvelut laskutetaan kotikunnasta (tm.), on matkailumaakunnassa oltava kuitenkin resurssit vastata suuremman väestömäärän palveluista ja varautumisesta. Lapissa oli vuoden 2016 ensimmäisellä neljänneksellä yli 1,1 milj. rekisteröityä yöpymistä, mikä on yli 10% enemmän kuin edellisellä vuonna. Tämä on 19% koko Suomen yöpymisistä. Lapin palvelurakenne, myös julkiset palvelut, kantavat vastuun asukaslukea huomattavasti suuremman

joukon hyvinvointi-, terveys- ja turvallisuuspalveluista.

13. 11. Maakunnat muodostavat 5 yhteistyöaluetta, joista kussakin on 3–4 maakuntaa. Yhteistyöalueeseen kuuluvat maakunnat laativat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaisen yhteistyösopimuksen. Siinä maakunnat sopivat keskinäisestä yhteistyöstä palvelujen järjestämisessä ja toteuttamisessa. Sopimus on oikeudellisesti maakuntia sitova. Onko sopimuksen sitovuus perusteltua?

Vastaajien määrä: 1

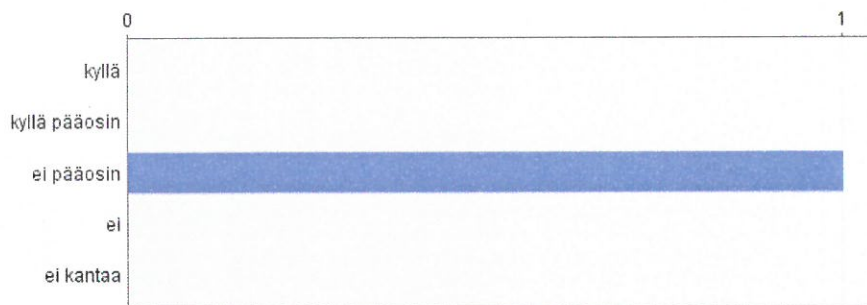
Avoimet vastaukset

ei

- Valtioneuvoston ja ministeriön laajat, avoimet ja tulkinnanvaraiset toimivaltuudet ohjata maakuntien operatiivista toiminta ja päätöksentekoa eivät ole hyväksyttäviä maakunnan itsehallinnon toteutumisen kannalta. Kolarin kunnan mielestä järjestämislain 18 § valtioneuvoston toimivallasta päättää yhteistoimintasopimuksista pitää poistaa lakiluonnoksesta selvästi itsehallinnon vastaisena.

14. 12. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaan laadittavassa yhteistyösopimuksessa on sovittava toimenpiteet palvelujen integraation varmistamiseksi. 23 §:n mukaisesti palvelun tuottajan velvollisuutena on valmistaa palveluketjujen integraation toteutuminen ja toimittava integraation edellyttämässä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ovatko säännökset riittäviä asiakaslähtöisen integraation toteutumiseksi?

Vastaajien määrä: 1

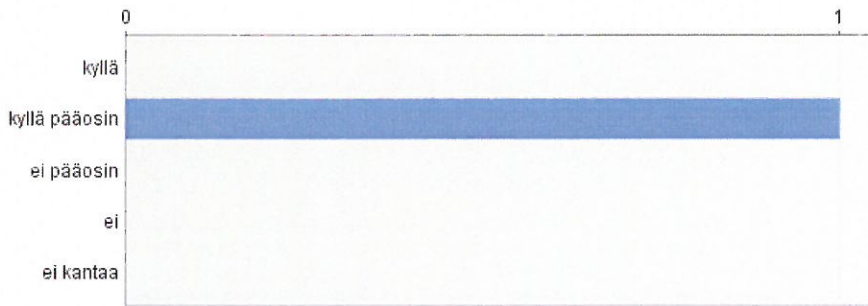
Avoimet vastaukset

ei pääosin

- Asiakaslähtöinen integraatio ei toteudu lakiesityksessä. Uudistuksen kokonaisuuteen liittyvät valinnanvapaus, monituotajamalli ja yhtiöittämisvelvoite vaarantavat integraation toteutumisen ja edellyttävät maakunnalta sellaista järjestämisosaamista, josta ei ole missään aiempaa kokemusta. Yhtiöittämisvelvoite ja valinnanvapaus tulevat pirstaloittamaan palvelut eri tuottajille, mikä on asiakaslähtöisen integraation ja yhdenvertaisuuden kannalta erittäin iso haaste.

15. 13. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukaan valtion ohjausta vahvistetaan sosiaali- ja terveystaloudissa (19 §, 4 luku, 6 luku). Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

Vastaajien määrä: 1

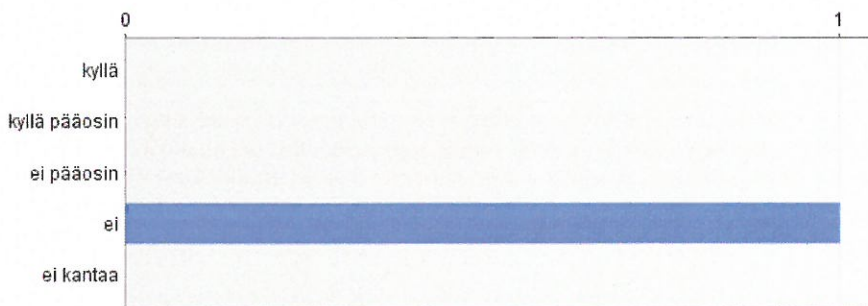
Avoimet vastaukset

kyllä pääosin

- Valtion ohjauksen tulisi kohdistua ensisijaisesti strategisiin tavoitteisiin, ei operatiiviseen toimintaan. Tällä taataan kansallisen tason yhdenvertaisuuden valvonta, mikä on toivottavaa. Valtiolla sen sijaan ei tulisi olla interventio-oikeutta operatiiviseen toimintaan. Maakuntien väliset erot tulee ottaa huomioon ja alueellisesti erilaiset toimintatavat tulee sallia. Liian tiukka ohjaus voi pahimmassa tapauksessa estää innovatiiviset ratkaisut.

16. 14. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnan on omassa toiminnassaan erotettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja palvelujen tuottaminen. Onko järjestämisen ja tuottamisen erottaminen uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukaista?

Vastaajien määrä: 1

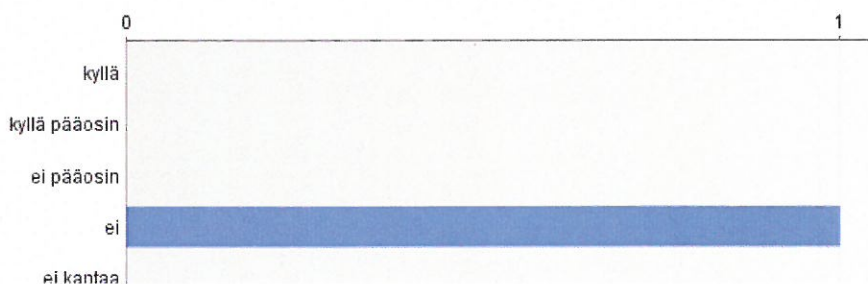
Avoimet vastaukset

ei

- Järjestämistehtävien ja palvelutuotannon hallinnollista erottamista sekä maakunnan palvelulaitosta koskeva sääntely kaventaisi maakuntien mahdollisuutta päättää palvelutuotannon tarkoituksenmukaisesta ja tehokkaasta organisointitavasta maakunnan erityispiirteet huomioiden. Järjestely synnyttäisi tarpeetonta päällekkäistä hallintoa ja hallintokustannuksia sekä heikentäisi maakunnan ja tätä kautta koko kansallisen ohjausjärjestelmän kykyä palvelutuotannon ohjaukseen. Lisäksi tulee huomioida, että maakuntien palvelulaitos olisi täysin uuden tyyppinen julkinen organisaatiomuoto, josta ei ole aiempia kokemuksia. Ehdotuksen mukaista järjestelyä arvioitaessa on huomattava, että useat kunnat ovat kokeilleet tilaajatehtävien ja palvelutuotannon hallinnollista erottamista omassa toiminnassaan, mutta järjestelyistä on viime aikoina luovuttu niistä saatujen huonojen kokemusten vuoksi. Erottamisella ei myöskään ole saavutettu tavoiteltuja kustannussäästöjä. Maakunnan vastuulla olevan palvelutuotannon kaavamaiselle hallinnolliselle eriyttämiselle lakiluonnoksen mukaisella tavalla ei ole esitetty selkeää syytä eikä vakuuttavia perusteluita. Maakunnan palvelulaitosta koskevat säännökset tulisi poistaa kokonaan. Organisaatiorakenne tulisi jättää maakunnan itsensä päätettäväksi. Lapissa pitää huomioida pitkät välimatkat ja maakunnan eri alueiden väestökeskittymät ja elinkeinorakenne. Integraation toteuttaminen voi olla haastavaa hajanaisessa toimijakentässä ja monituottajamallissa, ja siksi onkin tärkeää, että tiedon integraatio on johdettu hyvin, ja se mahdollistaa monituottajuuden.

17. 15. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnalla on yhtiöittämisvelvollisuus maakunnan hoitaessa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä kilpailutilanteessa markkinoilla tai jos palvelut ovat valinnanvapautta koskevissa säännöksissä tarkoitettua laajan valinnanvapauden piirissä. Onko ratkaisu tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset

ei

- Valinnanvapaus ja siihen liittyvä yhtiöittämisvelvoite on ongelmallinen monesta eri näkökulmasta ja se on vaikeasti ratkaistavissa kestäväällä tavalla. Ongelmakohtia ovat mm. julkisen vallan käyttö, palveluketjun integraation toteutumismahdollisuudet sekä sote-järjestämisen muuttuminen ennakoimattommaksi ja vaikeammin hallittavaksi kokonaisuudeksi. Valinnanvapautta, jonka seurauksena yhtiöittäminen on, olisi voitu laajentaa myös muilla keinoilla, kuten palvelusetelijärjestelmän laajentamisella. Julkisen vallan käyttö yhtiömuodossa on ongelmallista. Tarkoituksenmukaisinta olisikin, ettei julkista valtaa käytettäisi yhtiömuotoisessa organisaatiossa. Toiminnan turvaamiseksi myös kunnilla tulee olla mahdollisuus toimia yhtiömuodossa palvelujen tuottajina, mikäli yhtiöittämisvelvollisuuteen lopulta kuitenkin päädytään. Esitysehdotukseen sisältyvä ratkaisu, jossa kunnilla evätään mahdollisuudet perustaa tai omistaa valinnanvapauden piirissä olevia palveluita tuottavia yhtiöitä on kestävä, koska julkisten sosiaali- ja terveyspalveluiden kaikki tuotannon tekijät (omaisuus, henkilöstö ja osaaminen) ovat kuntien hallussa.

18. 16. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

Vastaajien määrä: 1

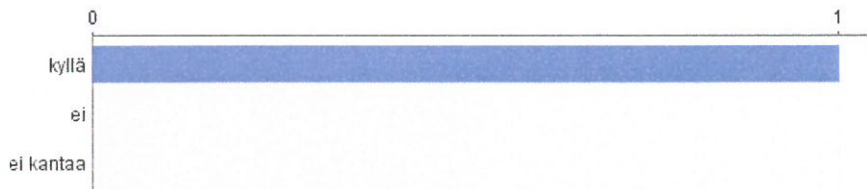
- Pelastustoimen ja ensihoidon järjestämisvastuun tulee olla 18 maakunnalla tasavertaisesti. Lapissa ensihoidon ja akuutin yhteistyö on joustavaa ja niiden erottaminen on tarpeellista. Ensihoito Lapissa tukee logistisia ratkaisuja ja toimii myös perusterveydenhuollon tukena. Ensihoidon siirtäminen pois Lapista ei tuo mitään lisäarvoa. Maahanmuuttajat ja pakolaiset tulee huomioida rahoitusosuuksissa. Pelastushelikoptereiden toiminnan yhteensovittaminen tulee tehdä maakunnan/maakuntien tasolla.

Saamenkielisten sosiaali- ja terveyspalvelujen turvaamiseksi osoitettu erillismääräraha tulee turvata lailla saamelaisten kulttuuri-itsehallinnon perustalta. Vieraskielisyyskerroin ei turvaa saamenkielisten sosiaali- ja terveyspalvelujen saatavuutta.

Sote-palveluiden kokonaisintegraatio tulee tavoitteena toteutua ja lain mahdollistaa kirkaana nimenomaan tämä tavoite.

19. 17. Kysymys vain kunnille: Voimaanpanolaissa on tarkoitus säätää siitä, mihin maakuntaan kunnat kuuluvat uudistuksen tullessa voimaan. Katsotaanko kunnassanne, että sen tulee kuulua voimaanpanolain 5 §:ssä esitettyyn maakuntaan?

Vastaajien määrä: 1

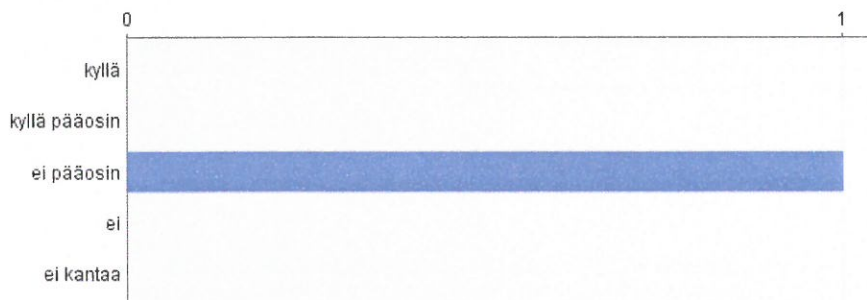

20. 18. Kysymys vain kunnille: Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen ei, mihin maakuntaan kunnan tulisi kuulua ja miksi? (Kunnan tulee toimittaa valtuuston päätösasiakirja sosiaali- ja terveysministeriöön)

Ei vastauksia.

21. 19. Väliaikaishallinnosta sekä väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävistä ja toimivallasta säädetään voimaanpanolain 2 luvussa. Onko väliaikaishallinnosta säädetty riittävällä tavalla?

Vastaajien määrä: 1

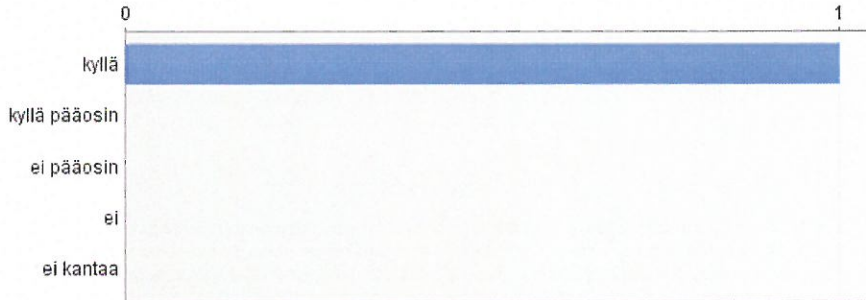
Avoimet vastaukset

ei pääosin

- Väliaikaishallinnolle on varattava riittävä rahoitus maakunnittain. Väliaikaishallinnolla on esityksessä tarpeettoman paljon valtaa ja tätä vaihetta tulee vielä täsmentää. Poliittiset arvovalinnat tulee huomioida väliaikaishallinnossakin.

22. 20. Voimaanpanolain 14 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

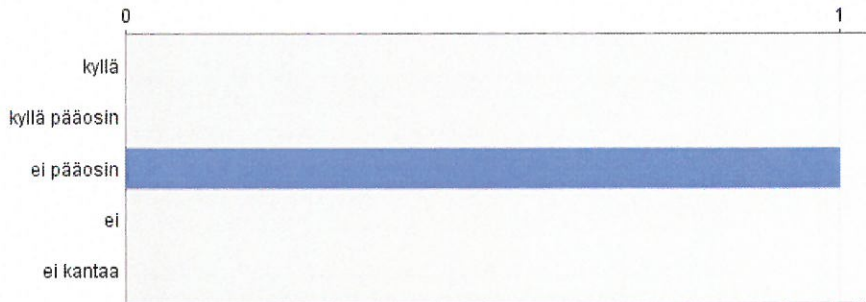
Avoimet vastaukset

kyllä

- Kunnat vastaavat jatkossa terveyden edistämisestä, mutta kunnissa on herännyt kysymys siitä, millä henkilöstöresursseilla, kun nykyiset sote-työntekijät siirtyvät maakunnalle. Mikäli väliaikaishallinnon vaiheessa ilmenee, että tuleva rahoitus ei riitä siihen, että tulevassa organisaatiossa on vastaavia/uusia tehtäviä kaikille siirtyville, tulee olla valtakunnallinen muutostukiohjelma, joka tukee ko. henkilöstöryhmiä. Henkilöstöjen siirrosta tulee huomioida, että työtehtävien muuttuessa ei itse työntekeksen paikan tarvitse muuttua, vaan työtä voi tehdä paikasta riippumatta.

23. 21. Voimaanpanolain 4 luvun mukaan lakisäätteisten kuntayhtymien koko omaisuus sekä kuntien irtain omaisuus siirtyy maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset

ei pääosin

- Maakuntaudistus heikentää kokonaisuudessaan kuntien rahoitusasemaan sekä investointi- ja velanottokykyä. Riskien jakamisessa tulee olla mukana kaikki ne tahot, joilla on toiminnallaan vaikutusta kiinteistöjen käyttötarkoitukseen. Uudistukseen liittyvillä omaisuusjärjestelyillä ei saa vaarantaa kuntien mahdollisuuksia vastata niille jäävien palvelujen järjestämisestä ja rahoittamisesta rahoitusperiaatteen mukaisesti. Lainvalmistelun yhteydessä on varmistettava, että siirtymäkauden jälkeen mahdollisesti tyhjiilleen tai vajaakäytölle jäävistä kiinteistöistä ei aiheudu kunnille taloudellisia vaikeuksia. Mahdolliset omaisuusjärjestelyjen taloudelliset vaikutukset on korvattava kunnille täysimääräisesti esim. kohdennettujen avustusten muodossa. Avustusten rahoitusta ei kuitenkaan saa toteuttaa vähentämällä kaikkien kuntien yleistä valtionosuutta. Kiinteistöistä aiheutuvat taloudelliset riskit tulee hajauttaa kuntien, maakuntien ja valtion vastuulle.

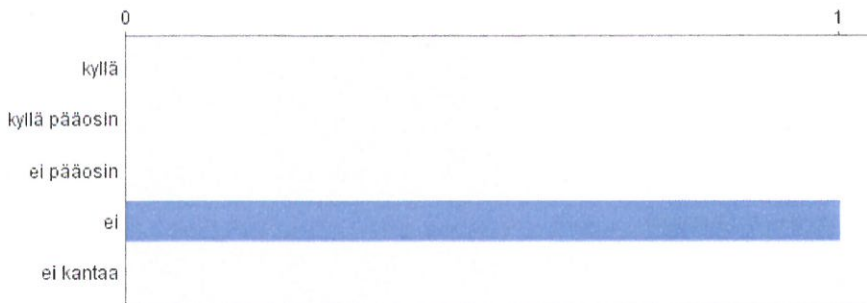
24. 22. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen ei tai ei pääosin, millä tavoin omaisuusjärjestelyt pitäisi toteuttaa?

Vastaajien määrä: 1

- Kiinteistöjen käyttötarpeeseen liittyvien riskien jakaminen tasaisemmin olisi mahdollista toteuttaa myös eräillä muilla lakiehdotuksissa vaille huomiota jätetyillä mekanismeilla. Tällaisia olisivat esimerkiksi: 1. kuntien ja kuntayhtymien kaikkien sote-kiinteistöjen siirtäminen maakunnille ja edelleen niiden omistamaan toimitilayhtiöön yhtenäisin perustein käypään arvoon tai muuhun erikseen sovitettavaan arvoon. Kiinteistöjen lunastuskorvaus on mahdollista rahoittaa esimerkiksi osittain kunnan/kuntayhtymän maakunnalle antamalla ja valtion takaamalla lainalla. 2. kuntien ja maakuntien yhteisesti omistamien toimitilayhtiöiden perustaminen. Osa sote -kiinteistöjen luovutushinnasta suoritettaisiin kunnille kiinteistöyhtiöiden osakkeina. Kunnat saisivat asianmukaisen korvauksen luovutetusta omaisuudesta eivätkä maakunnat puolestaan velkaantuisi liikaa. Mallissa omaisuusjärjestelystä tulevat hyödyt ja haitat jakaantuvat omistuksen mukaisessa suhteessa maakuntien ja kuntien kesken.

25. 23. Voimaanpanolain 41 §:ssa säädettäisiin kunnan tuloveroprosentista vuosina 2019 – 2021. Pidätkö veronmaksajien yhdenvertaisen aseman näkökulmasta perusteltuna, että kuntien veroprosentteja esitetään rajoitettavaksi kolmen vuoden määräajaksi?

Vastaajien määrä: 1

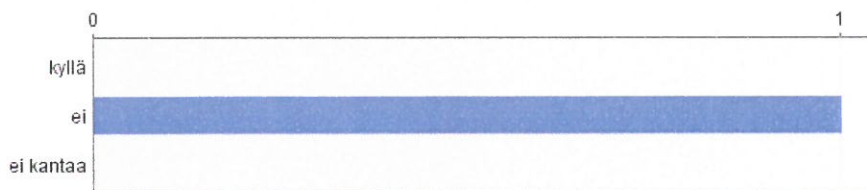
Avoimet vastaukset

ei

- Koska uudistuksen reunaehdoksi on asetettu, ettei kenenkään tuloveroprosentti uudistuksen vuoksi saa nousta, kaikkien kuntien tuloveroprosenttia ehdotetaan alennettavaksi tasasuuruiseksi 12,30 prosenttiyksiköllä vuonna 2019. Tämä tuloveroprosentin alennus on mitoitettu kunnilla maakunnille siirtyvien tehtävien valtakunnallisten kustannusten perusteella. Kunnat eivät ehdotuksen mukaan saisi vuonna 2019 päättää tuleveroprosentin nostamisesta, vaikka tarve tähän perustuisi muihin syihin kuin maakuntauudistukseen. Tästä aiheutuu joillekin kunnille ongelmia, koska kuntien tulot laskevat esimerkiksi suhteessa kunnan vastuulla oleviin velkoihin (suhteellinen velkaantuneisuus kasvaa merkittävästi). Tämä supistaa kunnan taloudellista liikkumavaraa kunnille jäävien tehtävien ja velkojen hoitamiseen. Kunnan oikeus päättää veroprosentistaan kuuluu perustuslaissa turvattu kunnallisen itsehallinnon ytimeen. Kolarin kunta vastustaa sitä, että maakuntauudistuksessa puututtaisiin kunnan oikeuteen päättää tuloveroprosentistaan. Kaikenlainen kunnan verotusoikeuteen puuttuminen merkitsee myös riskiä, että kunnille myönnettyjen lainojen korko nousee. Kuntasektorin erinomainen luottoluokitus perustuu pitkälti juuri verotusoikeuteen, mikä ilmenee luottoluokittajien jatkuvasti myös luottoluokittajien arvioista. Lakiluonnoksessa kunnan oikeus päättää rajoitusaikanakin veroprosentistaan on sidottu päätöksen välttämättömyyteen kunnan maksuvalmiuden turvaamiseksi. Veroprosentin korottamista koskevia päätöksiä ei kunnissa tehdä maksuvalmiuden näkökulmasta vaan kunnan talouden kokonaistarkastelun perusteella. Maksuvalmiutensa kunta voi tarvittaessa turvata viime kädessä velkarahoituksella. Jos kunnan päätösvaltaa päättää veroprosentistaan kaikesta huolimatta rajoitettaisiin, tulisi kunnan oikeus poiketa rajoituksesta sitoa maksuvalmiuden turvaamisen sijasta siihen, että veroprosentin korottaminen on välttämätöntä kunnan toiminnan rahoituksen turvaamiseksi.

26. 24. Voimaanpanolain 42 §:n mukaan maakunnan on perustettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain tarkoittamat maakunnan palvelulaitoksen tytäryhtiöt, jotka tuottavat lailla erikseen säädetyn laajan valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluita siten, että yhtiöittäminen on toteutettu 31.12.2020. Onko esitetty siirtymäaika riittävä maakunnan yhtiömuotoisen tuotannon organisoimiseksi?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset

ei

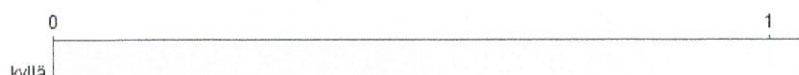
- Käsillä oleva uudistus on historiallisen laaja ja vaativa kokonaisuus. Suurin osa uudistuksen toimeenpanosta tapahtuu vasta vuoden 2019 jälkeen. Toimeenpanolle on varattava riittävästi aikaa.

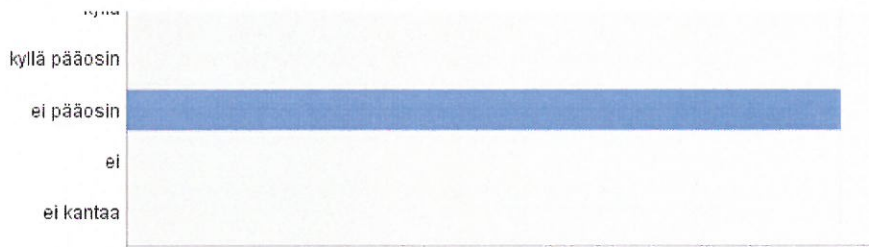
27. 25. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaanpanolaista.

Ei vastauksia.

28. 26. Valtio rahoittaa perustettavien maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveyspalveluiden rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

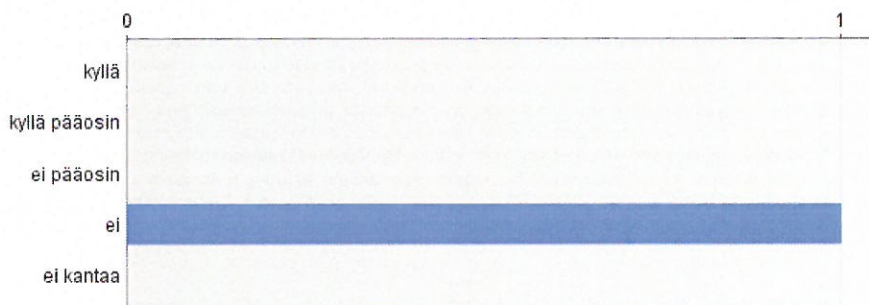
Avoimet vastaukset

ei pääosin

- Esitetty malli ei toteuta kansanvaltaisuutta täysimäärin, mutta on perusteltu. Yleiskatteellisen valtionosuuden tulee taata maakuntien oikeus määrittää itse palvelustrategia ja -rakenne. Maakuntien verotusoikeutta selvittävät toimenpiteet tulee aloittaa välittömästi.

29. 27. Maakuntien tuloja ovat valtion rahoitus (3 §) sekä asiakas- ja käyttömaksutulot (4 §). Lisäksi maakunnat voivat ottaa lyhytaikaista lainaa (3 §). Valtion rahoituksen kasvua rajoitetaan vuosittaisessa tarkistuksessa julkisen talouden kantokyvyn turvaamiseksi (6 ja 29 §). Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?

Vastaajien määrä: 1

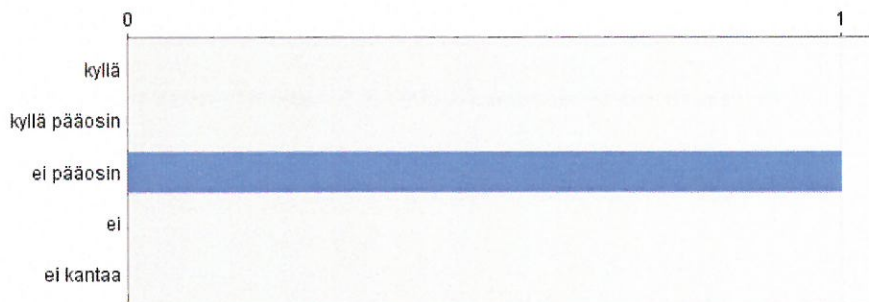
Avoimet vastaukset

ei

- Esitettyssä mallissa maakunta ei voi suoriutua lakisääteisistä tehtävistä esitetyllä rahoituksella. Esimerkiksi Lapin pelastuslaitoksen osalta: hallituksen esityksen mukaan valtio kohdentaa rahoitusta 10% maakunnan asukasmäärän perusteella ja pelastustoimen menot sisältyvät tähän asukaslukuperusteeseen. Jos pelastustoimen rahoitus toteutetaan esitetyllä tavalla, tarkoittaa se Lapin pelastustoimen menojen vähennystä 38% (eli 6 miljoonan euron alijäämä v. 2016 budjettiin verrattuna). Esitys merkitsisi pelastustoimen palvelujen alasajoa Lapissa ja maakunnan asukkaiden sekä matkailijoiden jättämistä oman onnensa nojaan, eikä sitä voida tällaisena toteuttaa.

30. 28. Ovatko maakuntien valtion rahoituksen määräytymisessä käytettävät palvelujen käyttöä kuvaavat tarvetekijät (luku 3, ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin) ja niiden painokertoimet perustelluja?

Vastaajien määrä: 1

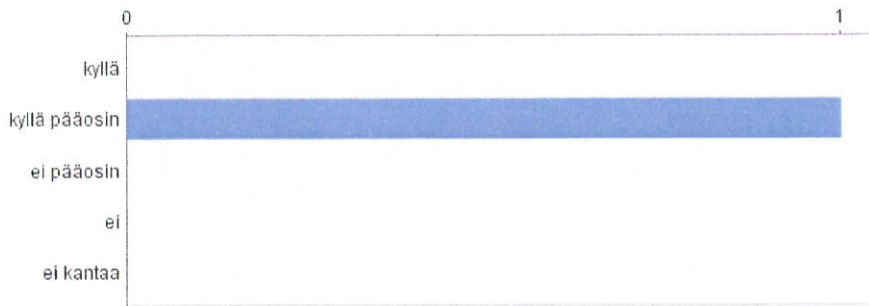
Avoimet vastaukset

ei pääosin

- Asukastiheyskriteeri on esityksessä liian pienellä painoarvolla. Kertoimen tulee olla suurempi, jotta se todellisuudessa vastaa pitkien etäisyyksien, harvan asutuksen ja heikon julkisen liikenteen aiheuttamia kustannusvaikutuksia. Pienet volyymit nostavat yksikkökustannuksia. Lapin erityispiirteet (ikä, sairastavuus, välimatkat, yhdyskuntarakenne) tulee ottaa paremmin huomioon. Saamenkielisten sosiaali- ja terveyspalvelujen turvaamiseksi osoitettu erillismääräraha tulee turvata lailla saamelaisten kulttuuri-itsehallinnon perustalta. Vieraskielisyyskerroin ei turvaa saamenkielisten sosiaali- ja terveyspalvelujen saatavuutta.

31. 29. Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksessa siirrytään asteittain menoperusteisesta rahoituksesta tarveperusteiseen rahoitukseen. Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2019–2023 esitetty siirtymäaika (27 – 28 §) riittävä?

Vastaajien määrä: 1

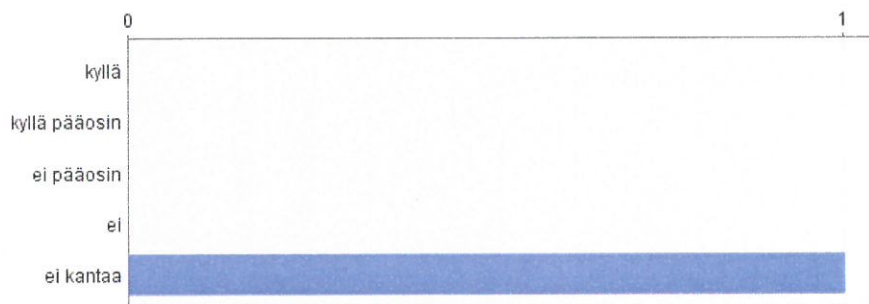

32. 30. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Ei vastauksia.

33. 31. Pidätkö esitettyjä tapoja maakuntajaon muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena? (erityisesti maakuntajakolain 2 ja 10 §)

Vastaajien määrä: 1

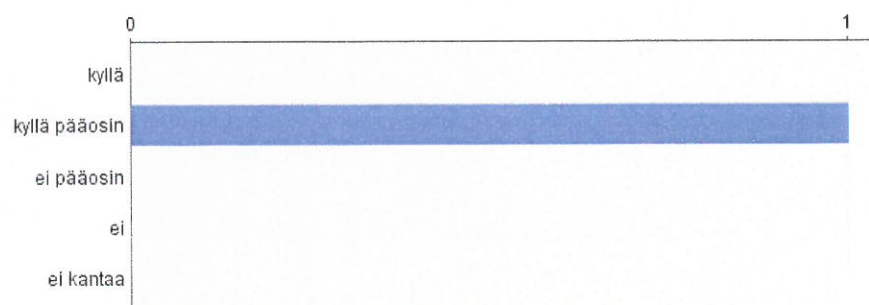

34. 32. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntajakolaista.

Ei vastauksia.

35. 33. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt ja muut muutokset hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 24 §, 27§ 27 b§ ja 55§)?

Vastaajien määrä: 1

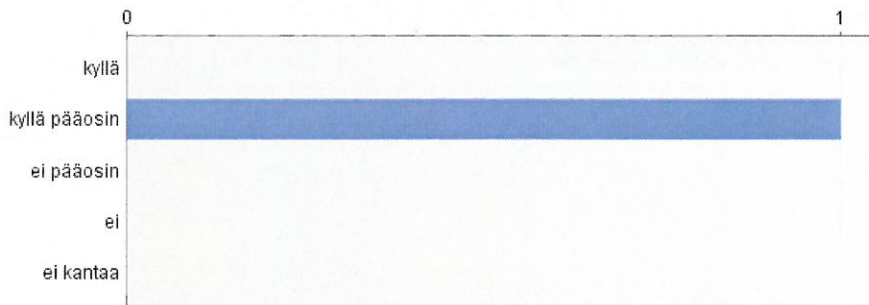
Avoimet vastaukset

kyllä pääosin

- Kiinteistövero ei tule sisällyttää tasausjärjestelmään.

36. 34. Ovatko valtionosuuskriteerit (ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen -kriteeri) sekä niiden painotukset perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 3 §)?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset

kyllä pääosin

- Valtionosuusjärjestelmän tarkoitus muuttuu merkittävästi uudistuksessa. Aiemmin kuntien välisiä kustannus-, tarve- ja tulopohjan eroja tasanneen järjestelmän tärkeimmäksi tavoitteeksi uudistuksen jälkeen tulee maakuntauudistuksesta aiheutuvien kuntiin kohdistuvien taloudellisten vaikutusten tasaaminen. Tältä osin valtionosuusjärjestelmään sisältyvillä yksittäisillä kriteereillä ei ole uudistuksen jälkeen (ennen seuraavaa järjestelmän kokonaisuudistusta) vastaavaa merkitystä kokonaisuuteen kuin nykyjärjestelmässä. Ottaen huomioon hyte -kriteerien vähäisen merkityksen rahoituksen kokonaismäärään niiden määrytymisperusteet ovat liian monimutkaiset ja tulkinnanvaraiset.

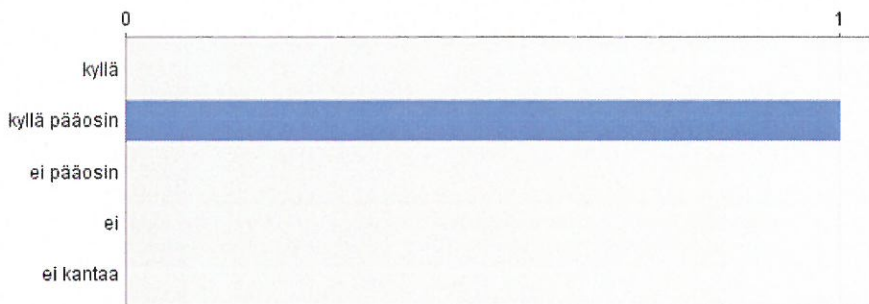
37. 35. Vapamuotoiset huomiot hallituksen esityksen valtionosuuskokonaisuudesta.

Vastaajien määrä: 1

- Kiinteistövero ei tule sisällyttää tasausjärjestelmään.

38. 36. Pidätkö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitetyt valtion verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset

kyllä pääosin

- Maakuntaverotuksen selvittämissä on aloitettava välittömästi. Itsehallinto toteutuu vain verotusoikeuden kautta. Kun veroprosentteja uudistuksen yhteydessä leikätään 12,30 prosenttiyksiköllä vuonna 2019 (ks. 23), tärkeää on siirtää kunnallisverotuksessa tehtäviä vähennyksiä valtionverotuksessa tehtäviksi. Näin kuntien tuloveroprosenttien tuotto (ns. efektiivinen veroaste) vastaisi paremmin todellista tuottoa.

39. 37. Vapamuotoiset huomiot verolaeista.

Vastaajien määrä: 1

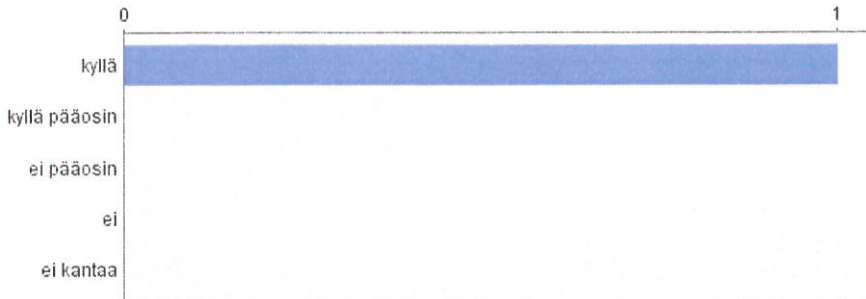
- Uudistuksen seurauksena ei saa syntyä tilanteita joissa varainsiirtovero aiheuttaa lisäkustannuksia kiinteistöomaisuuden muotoin tarpeellisissa uudelleen järjestelyissä. Voimaanpanolaissa ehdotetaan säädettäväksi, että varainsiirtoverotuksessa ei syntyisi veroseuraamuksia siirrettäessä kuntayhtymät varoineen ja velkoineen voimaanpanolaissa tarkoitetulla tavalla maakunnille ja näiden varojen siirtyessä edelleen voimaanpanolaissa tarkoitetulle valtakunnalliselle osakeyhtiölle. Kunnat joutuvat uudistuksen seurauksena siirtämään kiinteistöjään vastaavasti omistamiinsa yhtiöihin kuntalain yhtiöittämisvelvoitteen perusteella ja lisäksi kunnilla on muutoin tarpeen järjestellä kiinteistöomistuksiaan maakuntauudistuksen johdosta. Kuntien ja kuntayhtymien omistamien kiinteistöjen järjestelyitä ja yhtiöittämiä tulee

kohdella uudistuksessa varainsiirtoverotuksessa samalla tavoin. Voimaanpanolakiin tulee sisällyttää kuntien kiinteistöomaisuuden osalta vastaavat varainsiirtoverovapautta koskevat säännökset, joilla varmistetaan, ettei kunnille tai niiden yhtiöille synny varainsiirtoveroseuraamuksia siirrettäessä maakunnille tai niiden yhtiöille vuokrattavia kiinteistöjä velkoineen kunnallisiin yhtiöihin. Muussa tapauksessa syntyvät varainsiirtoverokustannukset olisi huomioitava määriteltäessä kiinteistöjen vuokria.

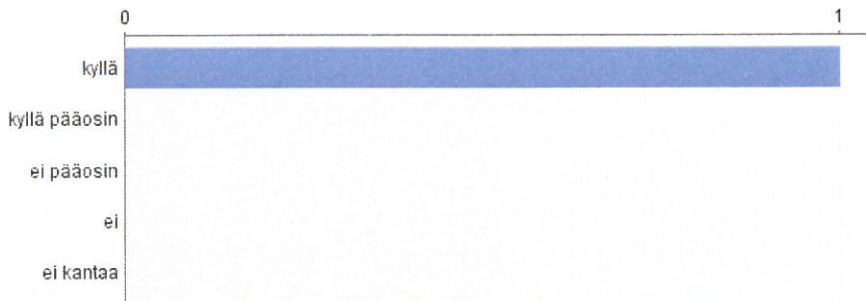
40. 38. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

41. 39. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset

kyllä

- Maakuntien ja maakuntien palvelulaitoksen eläkevakuuttajaksi ehdotetaan Kuntien eläkevakuutusta Kevaa. Konsernin yritykset voivat vakuuttaa Kevassa.

42. 40. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Ei vastauksia.

43. 41. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Uudistuksen johdosta Kolarin kunnan rahoitusasema heikkenee ja suhteellinen velkaantuneisuus kasvaa, ja myös alueen elinvoima voi heikentyä, koska kunta ja kuntalaiset eivät pysty juurikaan vaikuttamaan sote-palveluiden järjestämiseen ja tuottamiseen. Alueelta voi myös poistua elinvoimaa luovia sote-työpaikkoja. Yhtäältä kunnan rooli korostuu kuntalaisten näkökulmasta, koska valtionhallinto ja maakuntahallinto jäänevät erityisesti päätöksenteon osalta suhteellisen etäälle kuntalaisen arjesta.

44. 42. Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä uudistuksen voimaan tultua?

Vastaajien määrä: 1

- Esitettyssä mallissa maakunta ei voi suoriutua lakisääteisistä tehtävistä esitetyllä rahoituksella. Esimerkiksi Lapin pelastuslaitoksen osalta: hallituksen esityksen mukaan valtio kohdentaa rahoitusta 10% maakunnan asukasmäärän perusteella ja pelastustoimen menot sisältyvät tähän asukaslukuperusteeseen. Jos pelastustoimen rahoitus toteutetaan esitetyllä tavalla, tarkoittaa se Lapin pelastustoimen menojen vähennystä 38% (eli 6 miljoonan euron alijäämä v. 2016 budjettiin verrattuna). Esitys merkitsisi pelastustoimen palvelujen alasajoa Lapissa ja maakunnan asukkaiden

sekä matkailijoiden jättämistä oman onnensa nojaan, eikä sitä voidaa tällaisena toteuttaa.

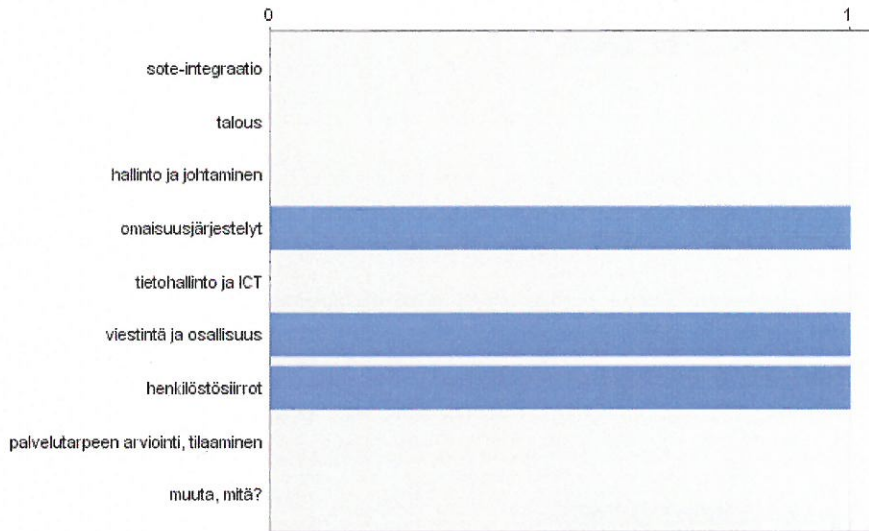
Sairastavuus, välimatkat ja ikärakenne tulee paremmin huomioida rahoituksessa. Nyt suunniteltu harvaanasutuksen kompensatio ei ole Lapin olosuhteisiin nähden riittävä.

Lapin maakunnalle tulee osoittaa erillinen valtionosuuserä, jolla turvataan saamelaisten palvelut.

Rajoitettu mahdollisuus lainanottoon tulee ratkaista.

45. 43. Mihin aiheeseen/aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistusten alueelliseen toteutukseen (voitte valita usemman vaihtoehdon)?

Vastaajien määrä: 1

46. 44. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Kouluterveydenhuollon ja kuraattoripalveluiden siirtyminen maakunnan hoidettavaksi on epätarkoituksenmukainen ratkaisu. Ne tulisi säilyttää kuntien tehtävissä.

47. 45. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastauksia.